

DETVAY JENO

Negatív nélküli fiktív filmek maradványai.

PORTRÉK

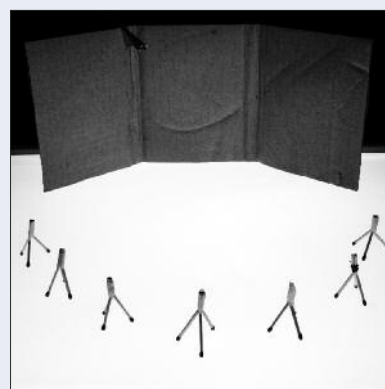
1976-ben készült portréfotóimon is látható a filmszerűséghez való vonzódás. A képeken felfedezhető, hogy színházhoz illő kellékek, ruházat és smink segítségével komponáltam a képeket. Olyan, mintha “egy fotó egy film” koncepciót követtem volna. Ezek, egy reflektorral megvilágított képek. A kiállítás mindhárom szegmensét összeköti a témaválasztás, fő irány a filmszerűség a mozgásra való törekvés. Valamint kapocs az is, hogy ezeknek az anyagoknak nincs negatívjuk, csak a nagyítások maradtak meg.

PERFORMANSZ 1976

A hetvenes években, -így visszatekintve,- nyilvánvaló, hogy a filmszerűség érdekelt. A fotó, a kép és a film kapcsolata. Ez a sorozat, egy “performansz-t” örökít meg. A képek 1976-ban a Ganz Mávag Művelődési központ tornyának utolsó emeletén készültek. Itt működött a rajzkör. (Az “Erdély – Maurer” kreativitás gyakorlatok is.) Papp Tamás, Dobos Gábor és még néhány ember jelenlétében született a performansz. A technikai elképzelés szerint három részből álló háttér előtt, félkörben helyeztem el 6-8 fényképezőgépet. Folyamatos expozícióval követtem négy ember, szintén folyamatos mozgását. A paraván bal felső oldalán látható ember is fényképezett, ő felülről. De ebből nem készült nagyítás.

Ennyi idő távlatából visszanezve ezt a koncepciót, arra gondolok, hogy hasonlít a mai mozgásszínházi megoldásokra. Az emberi test mozgásformáiból kiinduló művészeti ág, alapvetően nem verbális kifejezési forma. Szellemi, művészeti indíttatású mozgásnyelvezet, ami igénybe vesz szcenikai megoldásokat, a tér jelértékét és magát a képet a fotográfiát.

FILM

1975-77 tájékán egy olyan film gondolata foglalkoztatott, ami csak állóképekben jelent meg a fejemben, úgy “standfotó szerűen”. Egy film, ami csak elméleti szinten jelenik meg. Az ötletem témáját nagyon erősen meghatározta, hogy akkortájt a “cowboy” és az indiánkultura foglalkoztatott. Barátom, C. Sándor Kiskunhalason lakott, így pesti gyerekként megismerhettem és kiélhettem náluk a falusi élet számomra érdekes történéseit.

A magyar vidék és az amerikai őskultura ötvözete izgatott, mint téma. Valamiképpen e téma köré akartam építeni a fimet is. Ezek az első lépések azért fontosak, mert így könnyebben tudtam vizualizálni és a magam számára is érthetővé tenni, hogy valójában mit is szeretnék látni.

Kiskunhalas mindig nagy kalandnak számított, autóstoppal mentünk, a falu határában minden

alkalommal kiszálltunk, hogy onnan jókorát gyalogoljunk Sanyi barátomék házához. Sanyi a szüleivel lakott Halason, Mamival és Papival, nagyon jó volt a kapcsolatom velük, minden mókában benne voltak.

A falu szélén cigányok laktak. Ott ért egy olyan hangulat, ami elindította a fejemben a filmkockákat, képek sorozatát. Ahogy a házhoz, a kertbe értünk, megpróbáltam valamit elkezdni megcsinálni abból ami foglalkoztatott. Ott volt Kisjenő, aki Kiskunmajsán lakott, barátunk volt ő is. A szereplőim már megvoltak, Papi, Kisjenő, Sanyi és én. Egy falusi ház aranybánya lehet kellékek szempontjából, találtunk csizmákat, ruhákat és ezekből válogatva felöltöttem őket. Ahogy visszanézem a képeket, valamiféle verekedő, kocsmajelenetet próbáltam rekonstruálni. Egy másik képen a határon látott szaladgáló csirkék adta ötlet alapján, csirkével a hónom alatt bohóckodtam.

Néhány tekerics filmet csináltam, le is nagyítottam, hogy lássam, hogyan tovább, milyen képek ugranak be a következő lépésekhez.

Kis idő múlva, elhagytam az országot, disszidáltam.

1980-ban Sanyi utánam akart jönni Párizsba, a mai napig nem tudom, hogy pontosan milyen szándékkal, hogy ő is kint akart maradni, vagy csak körül akart nézni? Már a vonaton ült Kiskunhalason, amikor leszedték onnan, valószínűleg feljelentették, hogy el akarja hagyni az országot. Ez abban az időben egyáltalán nem volt meglepő jelenség! A kertjükben készült felvételeim negatívjai és diái nála voltak, azokat elkobozták és soha többé nem adták vissza. Az "ügyet" 1980-ban Kecskeméten tárgyalták.

A lenagyított kópiákból ennyi maradt meg.

